

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **MVDr. R. P., DrSc.**, zastoupený Mgr. Miroslavem Schüllerem, advokátem se sídlem R. Těsnohlídka 420/5, Čáslav, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2024, č. j. Rea-X-JS, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2024, č. j. 53 Ad 5/2024 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2024. Tímto rozhodnutím bylo podle § 90 odst. 1, písm. c) a § 90 odst. 5 správního řádu výrokem I. změněno rozhodnutí žalované ze dne 26. 11. 2022 vydané v prvním stupni tak, že jím byl žalobci přiznán podle § 31 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) a s přihlédnutím k čl. 6 a článku a čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále jen „nařízení č. 883/2004“), ode dne 28. 4. 2022 starobní důchod ve výši 10 030,- Kč měsíčně. Ten byl postupně navýšen ke dni 1. 1. 2024 na částku 12 301,- Kč měsíčně. Výrokem II. bylo změněno rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2022 tak, že byl žalobci přiznán podle § 31 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění s přihlédnutím k čl. 12 odst. 2 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými vyhlášené pod č. 85/2008 Sb. m. s. (dále jen „smlouva s USA o sociálním zabezpečení“) ode dne 28. 4. 2022 starobní důchod ve výši 9 866,-Kč měsíčně. Ten byl posléze postupně ke dni 1. 1. 2024 navýšen na částku 12 101,-Kč

měsíčně. Výrokem III. byl pak byl podle § 58 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění určen k výplatě starobní důchod uvedený ve výroku I.

[2] Žalobce svojí žalobou napadl fakticky pouze výrok II. a nepřímo výrok III. rozhodnutí žalované o námitkách, neboť starobní důchod přiznaný výrokem II. nebyl pro souběh s vyšším důchodem přiznaným výrokem I. určen k výplatě a žalobci vyplácen není. Proti výroku I. žalobce žádné konkrétní námitky nevznsl.

[3] Pro stanovení procentní výměry důchodu přiznaného výrokem II. žalovaná započítala žalobci dobu v českém systému důchodového pojištění v rozsahu 11 215 dnů a v systému důchodového pojištění USA v rozsahu 1 823 dnů. Žalobce však namítal, že mu nebyly započteny doby zaměstnání v USA od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998 a nezákonnost rozhodnutí žalované spatřoval v tom, že bylo její povinností tyto doby došetřit, což neučinila. Krajský soud však této námitce nepřisvědčil. Vycházel přitom z premisy, že Smlouva s USA o sociálním zabezpečení je svojí povahou smlouvou proporcionální a pro aplikaci této smlouvy platí pravidlo, že tvrzenou dobu pojištění podle amerických právních předpisů musí potvrdit americký nositel pojištění. Z obsahu správního spisu přitom plyne, že žalovaná formulářem CZ/USA 3 ze dne 10. 5. 2022 požádala amerického nositele pojištění o vystavení potvrzení o dobách pojištění žalobce a o sdělení, zda pobírá americký důchod, eventuálně o jaký druh důchodu se jedná. Žádost byla vyřízena odpovědnou pracovnící US Social Security Administration s tím, že žalobce doposud nepobírá z jejich systému žádné dávky. V přiloženém formuláři ICERS ze dne 6. 6. 2022 pak byla žalobci potvrzena doba pojištění toliko v letech 2001 až 2008, s výslovným dodatkem, že žádné předchozí údaje nejsou evidovány.

[4] Žalovaná tedy podle krajského soudu správně vyšla z potvrzení amerického nositele pojištění a v souladu s ním žalobci dobu pojištění pro výpočet dílčího starobního důchodu započítala. Nic na tom nemůže změnit ani potvrzení zaměstnavatele, které žalobce připojil k žalobě, neboť tvrzenou dobu získanou podle amerických právních předpisů může jako dobu pojištění potvrdit výhradně americký nositel pojištění. Žalovaná, ani jiné české orgány si nemohou učinit úsudek o tom, zda žalobce ve sporném období splnil veškeré podmínky podle amerických předpisů pro zápočet dob. Žalovaná přitom neměla důvod znovu oslovovat amerického nositele pojištění, neboť měla řádně vyplněné potvrzení a nebyly zde žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly možnosti jeho změny. Krajský soud proto vyhodnotil rozhodnutí žalované jako zákonné.

[5] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Konkrétně pak namítal, že byl v letech 1993 až 1998 zaměstnán v National Institute of Alergy and Infectious Diseases (tedy i ve sporném období od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998) a s největší pravděpodobností došlo k administrativní chybě ze strany amerického nositele pojištění, pokud tuto dobu nemá evidovanou. Potvrzení svého zaměstnavatele ze dne 26. 2. 2024 ke své kasační stížnosti připojil. K tomu na vysvětlenou dodal, že se obrátil na amerického nositele pojištění s žádostí o dodatečné potvrzení dob ve sporném období, jeho žádost však byla zamítnuta s tím, že stěžovatel nemá právo žádat o doplnění formuláře a věc musí být řešena prostřednictvím českého

pokračování

nositele pojištění. Stěžovatel má tedy za to, že krajský soud neřešil jeho případ komplexně a opomenul nedostatečné možnosti žalobce ve vztahu k zahraničním orgánům. Navrhl proto, aby si soud vyžádal od žalované revizi potvrzení od amerického nositele pojištění na základě stěžovatelem předložených důkazů, které jsou s původním potvrzením tohoto úřadu v příkrém rozporu, případně aby bylo dokazování doplněno o účastnický výslech stěžovatele. Závěrem navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení

[6] Ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala žalovaná na rozhodné pasáže napadeného rozsudku týkající se jejích procesních povinností, vyslovila s nimi souhlas a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

[7] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k vypořádání námitek uplatněných v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti.

[8] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odst. 1 s. ř. s. jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[9] Kriteria přijatelnosti kasační stížnosti byla poprvé formulována v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Primárním důvodem přijatelnosti je existence zásadní právní otázky, k níž Nejvyšší správní soud dosud nezaujal stanovisko, dalšími důvody jsou pak potřeby sjednocení rozdílné judikatury krajských soudů či provedení tzv. judikatorního odklonu a nakonec může být důvodem přijatelnosti i závažné procesní pochybení krajského soudu, jež je současně s to podstatně zasáhnout do hmotně-právního postavení některého z účastníků řízení. Ač byl toto usnesení přijato ve věci mezinárodní ochrany, jsou jeho závěry použitelné všeobecně a dopadají i na projednávanou věc.

[10] Stěžovatel sám neuvedl žádný důvod, proč považuje svoji kasační stížnost za přijatelnou, a takový důvod nenalezl ani Nejvyšší správní soud z úřední povinnosti. Ve věci nebyla řešena žádná zásadní právní otázka, kterou by bylo nutné zodpovědět v zájmu sjednocování judikatury, stejně tak vzhledem ke specifickým daného případu zde neexistuje rozdílná judikatura krajských soudů k některé otázce obecného dosahu. Stěžovatel v podstatě namítá pouze procesní pochybení žalované a následně krajského soudu ohledně rozsahu provedení dokazování k dobám pojištění získaným výkonem zaměstnání v USA. Ani z této námitky nelze dovodit některý z důvodů přijatelnosti (např. posledně uvedený), neboť k tomuto svému tvrzení argumentuje na základě procesních pravidel uplatňovaných v občanském soudním řízení a zcela pomíjí pravidla přezkumného řízení soudního obsažená v soudním řádu správním. Nejvyšší správní soud proto připomíná, že zákonnost rozhodnutí žalované mohou správní soudy posuzovat s ohledem na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. jen podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Nelze tedy dovozovat pochybení správního orgánu při dokazování za situace, kdy tvrzená neprůkaznost jednoho z důkazů (navíc důkazu, jehož obsah nemůže žalovaná vzhledem k jeho povaze nijak ovlivnit) je dokládána

až v řízení o žalobě, nikoliv v řízení před správním orgánem. Za dané situace tak Nejvyšší správní soud nemá věcně o čem rozhodovat, kasační stížnost proto podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[11] Přes výše uvedené považuje Nejvyšší správní soud za vhodné přičinit k věci následující poznámky. Po procesní stránce má stěžovatel možnost svoji situaci řešit podáním žádosti o přepočítání dávky podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, v rámci tohoto řízení pak poukázat na nové důkazy uplatněné doposud jen v soudním řízení, tyto doložit a následně ve správním řízení navrhnout žalované vyžádání nového potvrzení od amerického nositele pojištění. Zároveň ovšem musí soud stěžovatele upozornit, že ani případný úspěch v novém řízení nemusí vést ke změně výše vypláceného důchodu. Stěžovatel zatím poněkud opomíjí skutečnost, že starobní důchod vypočtený podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, jehož výši činí spornou, není vyplácen, neboť tento důchod je nižší než starobní důchod vypočtený podle nařízení č. 883/2004 se zápočtem dob rakouských. Zajisté v případě, že by byly pro výpočet teoretické výše důchodu podle čl. 12 odst. 2, písm. a) smlouvy započteny doby požadované stěžovatelem, byl by tento důchod pro následný výpočet vyšší, než tomu bylo doposud. Při dalším postupu podle čl. 12 odst. 2, písm. b) smlouvy by se však zápočtem nových dob snížil podíl dob pojištění získaných v českém systému důchodového pojištění ve vztahu k celkové době pojištění, takže není nikterak jisté, že by výsledná výše takového důchodu byla i po provedeném přepočtu vyšší, než je důchod vypočtený stěžovateli podle nařízení č. 883/2004. Další postup ve věci je však na úvaze stěžovatele.

[12] Kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. července 2025

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu